

RECENSION

Sonja Richter

Originaltitel Ond tro
Regi Kristian Petri
Producent Johannes Åhlund, Fredrik Heinig
Manus Magnus Dahlström
Foto Hoyte van Hoytema
Roller Sonja Richter, Jonas Karlsson, Kristoffer Joner, Magnus Krepper mfl.
Sverige 2010
Längd i tid 1 tim 45 min
Censur 15 år
Distributör Nordisk Film AB

Ond tro

I sin nya film *Ond tro* har Kristian Petri skapat en arkitektoniskt oigenkännbar stad, ett klaustrofobiskt betonghelvete. Här finns inga kända geografiska punkter att hänga sig fast vid (utom i den tidlösa svenska avfolkningsbygden mot slutet); jag associerar till teaterscenografi, en kafkamiljö, latent hotfull och skrämmande

På väg till sitt jobb blir den nyinflyttade Mona (danskan Sonja Richter) vittne till ett brutalt mord i p-huset. Senare framkommer att en seriemördare går lös. Mona har chockats av vad hon upplevt, samtidigt blir hon fascinerad av den fantombild som framställts av seriemördaren. I samma veva möter hon Frank (Jonas Karlsson), som hon efter ett tag - trots en besvärande likhet med fantombilden - inleder ett förhållande med.

Jag undrar över titeln *Ond tro*. En motpol till god tro, men vem tror? Framför allt är ondskan här en realitet, ingen tro. En knivmördare går bevisligen lös. Ont uppsåt är ju upptaget sedan tidigare, men titeln för vilse med sin allmänna vaghet.

Det tar ett tag innan spänningen infinner sig, det initiala våldet till trots. Rätt länge är Mona mest "en kvinna som går", och man undrar varför. Hennes sökande präglas av monoton, ett smygande i neutrala betongmiljöer. Ett oklart hot känns inte som ett hot, oavsett suggestiv musik. Petri stannar alltför länge i det utsagda, medan en Hitchcock skapade sin "suspens" genom att etablera ett hot som publiken kände till, men inte alltid den drabbade.

Därtill blir Mona väldigt endimensionell, hon liknar mest ett skräckslaget psykfall redan från början. Jag hade önskat större mentala svängningar, från glad och glattig innan hon drivs in i ett mentalt chock- och skräckstillstånd.

Det finns andra detaljer. När Mona i smyg upptäcker en anteckningsbok i handskfacket på Franks bil blir det bara en hastigt förbifilmrande scen, utan innehåll. Bättre hade varit om hon hunnit uppfatta något av det skrivna, att det handlade om henne men utan att något avslöjats. Då hade en osäkerhet som kunde utgöra ett

hot etablerats. Som det nu är fungerar scenen inte som orosmoment, den blir bara likgiltig.

Och sedan måste jag få det sagt: jag är hjärtligt trött på kärleksscener med guppande arsel. Den sortens "örfilar mot den goda smaken" passerade bäst-före-datum för mer än tjugo år sedan.

Nu kanske det verkar som att jag tycker att *Ond tro* är en dålig film. Inte alls, även om den bitvis känns ofullgånge. Framför allt tar den sig. Jag kan tycka att den brutale knarkhandlaren borde varit mer lik fantombilden för att förvill begreppen, men det som verkar vara upplösningen blir gastkramande nog, en riktig rysarupplevelse som får publiken att sitta käppraka i bänkraderna och utstöta flämtande ljud bakom höjda händer.

Där finns samtidigt en intressant koppling mellan det som kallas normalitet och benägenhet till våld. Ett dödligt hot frigör stenåldersmänniskan, civilisationens fernissa är grund, överlevnadsdriften är starkare än tillägnad.moral. Krafter vi aldrig annat lurar bakom hjärnbarken.

Gåtan, den slutgiltiga, anar man tidigt. Jonas Karlsson är en hyvens grabb, men väger väl lätt i rollen som Frank. Det finns säkert en tanke med det, att invagga i trygghet, men jag kommer på mig med att sitta och längta efter den sataniske Joseph Cotten i Hitchcocks *Skuggan av ett tvivel*, ett borderlinecase balanserande på gränsen mellan friskt och sjukt. Jag tror en Torsten Flinck eller Persbrandt bättre fått fram detta psykes dubbelhet. Nu blir slutet väldigt snällt och pedagogiskt, närmast mjäktigt, enligt premissen kärleken betvingar ondskan och allt är förlåtet

Men trots alla dessa invändningar: vill du få en filmupplevelse som efter en del longörer jagar upp pulsen på max, se *Ond tro*.

Gunder Andersson